

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กรมราชทัณฑ์เป็นหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เดิมสังกัดกระทรวงมหาดไทย ต่อมาได้มีการปฏิรูประบบราชการ เป็นผลให้กรมราชทัณฑ์โอนมาสังกัดกระทรวงยุติธรรม ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2545 เป็นต้นมา (ตุลาคม พ.ศ. 2545) ซึ่งตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการ กำหนดให้กรมราชทัณฑ์ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุมและแก้ไขพฤติกรรมผู้ต้องขัง โดยเป็นองค์กรมุ่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังให้กลับตนเป็นพลเมืองดีมีสุขภาพกาย และจิตที่ดี ไม่หวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำ ได้รับการพัฒนาทักษะฝีมือในการประกอบอาชีพที่สุจริต สามารถดำเนินชีวิตในสังคมภายนอกได้อย่างปกติและสังคมให้การยอมรับ การบริหารงานของกรมราชทัณฑ์ นอกจากจะประกอบด้วยภารกิจหลักด้านการควบคุมและแก้ไขพัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องขังแล้ว ยังมีภารกิจรองอีกหลายด้าน เช่น การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด การบำบัดฟื้นฟูผู้ต้องขังติดยาเสพติด การดำเนินงานด้านเศรษฐกิจพอเพียงตาม โครงการกำลังใจในพระดำริพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา รวมถึงการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล และมีแนวโน้มว่าภารกิจรองของกรมราชทัณฑ์จะมีมากขึ้นตามลำดับ รวมทั้งจำนวนผู้ต้องขังมีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนเกินอัตราความจุที่กำหนด แต่กรอบอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ยังคงเดิม เมื่อเปรียบเทียบจำนวนผู้ต้องขังคดีพระราชบัญญัติยาเสพติดกับผู้ต้องขังคดีทั่วไป พบว่า ผู้ต้องขังคดีพระราชบัญญัติยาเสพติดมีปริมาณมากกว่าผู้ต้องขังคดีทั่วไป ร้อยละ 60 ของจำนวนผู้ต้องขังในคดีอื่นๆ ซึ่งผู้ต้องขังคดียาเสพติดเป็นผู้ต้องขังที่สร้างปัญหาให้กับกรมราชทัณฑ์ เนื่องจากผู้ต้องขังคดียาเสพติดมีเครือข่ายสลับซับซ้อนและมีอิทธิพล ในระหว่างที่ถูกควบคุมตัวอยู่ในเรือนจำจะพยายามลักลอบนำเข้ายาเสพติดเข้ามาจำหน่ายภายในเรือนจำ และติดต่อซื้อขายยาเสพติดกับบุคคลภายนอกเรือนจำอยู่ตลอดเวลา

อย่างไรก็ตาม แม้ว่ากรมราชทัณฑ์ได้มีการปราบปรามและลงโทษผู้ค้ายาเสพติดสถานหนัก เพื่อตัดโอกาสผู้กระทำความผิดไม่ให้เห็นสามารถกระทำความผิดต่อไปได้ เป็นการยับยั้งผู้กระทำความผิดและบุคคลอื่นไม่ให้กระทำความผิด เพราะเกรงว่าจะถูกลงโทษ ตลอดจนเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้กระทำความผิดได้มีการปรับปรุงพฤติกรรมของตนเอง แต่การซื้อขายยาเสพติดในเรือนจำยังปรากฏอยู่เสมอๆ ดังจะเห็นได้จากข่าวทั้งในหน้าหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์หรือสื่ออื่นๆ เกี่ยวกับการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่สั่งซื้อและขายยาเสพติดจากผู้ต้องขังที่อยู่ในเรือนจำ ทั้งๆ ที่

เรือนจำ/ทัณฑสถานมีการควบคุมอย่างเข้มงวด มีมาตรการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอย่างรัดกุม แต่ผู้ต้องขังก็ยังสามารถลักลอบนำโทรศัพท์เคลื่อนที่เข้าไปในเรือนจำเพื่อส่งซื้อขายยาเสพติด โดยวิธีการต่างๆ เช่น การจ้างบุคคลโยนข้ามกำแพงเรือนจำ การซุกซ่อนในของเยี่ยมผู้ต้องขัง ซุกซ่อนในของบริจาคให้กับเรือนจำ และซุกซ่อนในรถที่เข้าไปขนขยะเข้าเรือนจำ

กรมราชทัณฑ์ได้แก้ไขปัญหาการลักลอบนำโทรศัพท์เคลื่อนที่เข้าไปในเรือนจำ โดยกำหนดมาตรการต่างๆ ให้เรือนจำ/ทัณฑสถานถือปฏิบัติ การร่วมจัดกิจกรรมตรวจค้นระหว่างเจ้าหน้าที่เรือนจำกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ-ทหาร จัดกิจกรรมตรวจค้นโดยส่วนปฏิบัติการพิเศษ (หน่วยจัดจุดตรวจจุดตรวจ) ประจำกรมราชทัณฑ์ ในการจัดกิจกรรมตรวจค้นได้พบโทรศัพท์เคลื่อนที่ทุกครั้ง ซึ่งการลักลอบนำโทรศัพท์เคลื่อนที่เข้าไปในเรือนจำเพื่อติดต่อซื้อขายยาเสพติด ยังเป็นปัญหาของกรมราชทัณฑ์อยู่ในปัจจุบัน และมีแนวโน้มว่าจะมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังจะเห็นได้จากการประสานความร่วมมือระหว่างกรมราชทัณฑ์กับเจ้าหน้าที่ตำรวจและผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช ในการเข้าตรวจค้นภายในเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช จำนวน 4 ครั้ง ตั้งแต่วันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2555 เป็นต้นมา ในระยะเวลาไม่ห่างกัน ซึ่งเป็นการการุณจูงใจแบบไม่ให้เจ้าหน้าที่และผู้ต้องขังของเรือนจำรู้ตัว ผลจากการตรวจค้น เจ้าหน้าที่สามารถตรวจยึดโทรศัพท์เคลื่อนที่พร้อมอุปกรณ์ต่างๆ หลายร้อยชุด ยาเสพติดและอุปกรณ์การเสพยาเสพติด เงินสด อุปกรณ์การเล่นการพนัน อาวุธมีด ปลายแหลม มีดดาบอีกนับพันเล่ม รวมทั้งสิ่งผิดกฎหมายต่างๆ และจากการตรวจปีศาจวะของผู้ต้องขัง พบปีศาจวะสีม่วงจำนวนมาก นอกจากนี้ ผลจากการตรวจค้น สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ ข้อมูลต่างๆ จากโทรศัพท์ที่ยึดได้จากนักโทษในเรือนจำ พบว่า มีเครือข่ายโยงใยทั้งในและนอกเรือนจำ นอกจากเรื่องค้ายาเสพติดแล้วยังเกี่ยวข้องกับโยงโยไปสู่การค้าอาวุธสงคราม ชุมมือปืนรับจ้าง และสิ่งผิดกฎหมายอื่นๆ มากมาย ซึ่งสามารถที่จะนำข้อมูลมาขยายผลและรวบรวมพยานหลักฐาน ดำเนินคดีกับผู้ที่เกี่ยวข้องและบุคคลภายนอก

เรือนจำ/ทัณฑสถานในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา รวมทั้งเรือนจำ/ทัณฑสถานอื่นๆ อีกหลายแห่ง มีปัญหาการลักลอบนำโทรศัพท์เคลื่อนที่เข้าไปในเรือนจำเพื่อซื้อขายยาเสพติด สาเหตุสำคัญประการหนึ่งมาจากการขาดอัตรากำลังของเรือนจำ/ทัณฑสถาน เนื่องจากเจ้าหน้าที่ที่มีอยู่ในแต่ละแดน มีอัตราส่วนไม่สอดคล้องกับจำนวนผู้ต้องขัง บางแดนมีจำนวนเจ้าหน้าที่เพียง 6 คน แต่มีผู้ต้องขัง 600 - 700 คน เจ้าหน้าที่จึงไม่สามารถควบคุมดูแลผู้ต้องขังภายในเรือนจำได้อย่างทั่วถึง ในส่วนของเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ตรวจค้นบุคคลเข้าออกเรือนจำ บางแห่งมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ตรวจค้น 1 - 2 คนเท่านั้น หากเจ้าหน้าที่คนใดคนหนึ่งไม่มาปฏิบัติหน้าที่ ก็จะมีเจ้าหน้าที่เหลือเพียง 1 คน การตรวจค้นบุคคลและยานพาหนะเข้าออกเรือนจำจำนวนมากในแต่ละวัน จึงไม่สามารถดำเนินการได้อย่างละเอียดถี่ถ้วน ทำให้เจ้าหน้าที่บางราย บุคคลที่มาติดต่อเรือนจำและผู้ต้องขังถือโอกาส

ลักลอบนำโทรศัพท์ เคลื่อนที่และยาเสพติดเข้าไปในเรือนจำด้วยวิธีการต่างๆ และการที่ผู้ต้องขังมี และลักลอบใช้โทรศัพท์ เคลื่อนที่ในเรือนจำนั้น เป็นภัยคุกคามที่ร้ายแรงต่อความมั่นคงของเรือนจำ ความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่เรือนจำและสาธารณชนโดยตรง เนื่องจากผู้ต้องขังจะใช้ในการติดต่อ ซื้อขายยาเสพติดแล้ว ยังสร้างความเสียหายอย่างรุนแรงและเกินกว่าจะควบคุมได้ เช่น การวางแผน ก่อจลาจลแหกหักเรือนจำ การค้าอาวุธเถื่อน การค้าสิ่งผิดกฎหมายอื่นๆ การจับตัวเรียกค่าไถ่ การ ข่มขู่เรียกค่าคุ้มครอง ใช้เป็นตัวจุดระเบิด การข่มขู่คุกคามเจ้าหน้าที่ของรัฐ การทำร้ายรวมถึงสังหาร เจ้าหน้าที่เรือนจำหรือบุคคลที่เป็นศัตรู รวมทั้งโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่เป็นช่องทางสื่อสารระหว่างแกน นำของผู้ต้องขังตามเรือนจำต่างๆ เพื่อปรึกษาหารือและวางแผน รวมถึงสั่งให้ปฏิบัติการต่างๆ ได้ อย่างต่อเนื่อง

ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีเรือนจำ จำนวน 2 แห่ง และทัณฑสถาน จำนวน 2 แห่ง โดยอัตรากำลังของเรือนจำ/ทัณฑสถานในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาตามโครงสร้างมีกรอบอัตรา กำลังจำนวน 271 อัตรา แต่ปัจจุบันมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่จริงจำนวน 235 นาย ซึ่งไม่เพียงพอ ต่อการควบคุมดูแลผู้ต้องขัง เจ้าหน้าที่ในส่วนที่เหลือต้องแบกรับภาระในการปฏิบัติหน้าที่มากขึ้น คือ มอบหมายให้เจ้าหน้าที่หนึ่งคนปฏิบัติหน้าที่หลายหน้าที่ในเวลาเดียวกัน การขาดอัตรากำลัง นอกจาก จะทำให้การควบคุมผู้ต้องขังไม่ทั่วถึงและไม่สามารถป้องกันการลักลอบนำโทรศัพท์เคลื่อนที่และ ยาเสพติดเข้าไปภายในเรือนจำได้แล้ว ยังส่งผลกระทบต่อการทำงานของเรือนจำที่เวรรักษาการณ ของข้าราชการในเวลากลางคืนของวันราชการปกติ เนื่องจากกรอบอัตรากำลังที่สำนักงานคณะกรรมการ ข้าราชการพลเรือนได้อนุมัติเป็นกรอบอัตรากำลังเฉพาะปฏิบัติงานเวลาราชการเพียง 8 ชั่วโมงต่อ วัน แต่งานเรือนจำเป็นงานที่ต้องปฏิบัติ 24 ชั่วโมง กล่าวคือ เมื่อผู้ต้องขังขึ้นเรือนนอนแล้ว เจ้าหน้าที่ จะต้องเข้าเวรรักษาการณ์เฝ้าผู้ต้องขังตามโครงสร้างเวรรักษาการณ์ที่กรมราชทัณฑ์กำหนด ดังนั้น เจ้าหน้าที่เรือนจำจะต้องหมุนเวียนสับเปลี่ยน ไปปฏิบัติหน้าที่เวรรักษาการณ์ในเวลากลางคืนนอก เวลาราชการที่เหลืออีก 16 ชั่วโมงของวัน และยังคงต้องหมุนเวียนสับเปลี่ยนไปปฏิบัติหน้าที่เวร รักษาการณ์ในวันหยุดราชการและวันหยุดนักขัตฤกษ์ทั้งกลางวันและกลางคืน เมื่อคำนวณความถี่ ในการเข้าเวรรักษาการณ์ของเจ้าหน้าที่ โดยพิจารณาจากอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ที่มีอยู่กับโครงสร้าง เวรรักษาการณ์ที่กำหนด จะพบว่า เจ้าหน้าที่เรือนจำจะเข้าเวรโดยเฉลี่ย 1 คืน เว้น 1 – 2 คืน เท่านั้น หากเรือนจำมีภารกิจอื่นนอกเหนือจากภารกิจหลัก เช่น การจัดงานนิทรรศการผลิตภัณฑ์ราชทัณฑ์ ประจำปี การนำผู้ต้องขังป่วยออกไปรักษาพยาบาลยังโรงพยาบาลภายนอกเรือนจำ การขนย้าย ผู้ต้องขังย้ายเรือนจำ/กลับภูมิลำเนา และการระดมเจ้าหน้าที่ไปจู่โจมตรวจค้นตามเรือนจำ/ ทัณฑ สถานอื่นๆ ฯลฯ ซึ่งต้องใช้อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ทั้งสิ้น รวมถึงเจ้าหน้าที่ส่วนหนึ่งลาพักผ่อน/ป่วย และไปเข้ารับการอบรม/สัมมนา ข้าราชการที่เหลือต้องปฏิบัติหน้าที่เวรรักษาการณ์แทนด้วยความถี่

มากขึ้น เช่น ปฏิบัติหน้าที่เวรรักษาการณ์ 1 ค่ำ 1 ค่ำ หรือปฏิบัติหน้าที่เวรรักษาการณ์ต่อเนื่องกัน 2 ค่ำ ซ้อน เป็นต้น

การเข้าเวรรักษาการณ์อย่างต่อเนื่องกัน ทำให้เจ้าหน้าที่ขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เนื่องจากเจ้าหน้าที่เมื่อไปปฏิบัติหน้าที่เวรรักษาการณ์ในเวลากลางคืนแล้ว ยังต้องมาปฏิบัติหน้าที่ราชการในวันทำการปกติ เป็นการปฏิบัติหน้าที่อย่างต่อเนื่อง เวลาในการพักผ่อนไม่เพียงพอ ร่างกายอ่อนเพลีย การปฏิบัติหน้าที่ราชการขาดความกระตือรือร้น เฉื่อยชา ไม่มีความคิดสร้างสรรค์ อาจก่อให้เกิดความบกพร่องในหน้าที่ที่รับผิดชอบได้ง่าย ขาดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบ เกิดความน้อยเนื้อต่ำใจ ไม่มีแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ เพราะต้องปฏิบัติหน้าที่ทั้งกลางวันและกลางคืนด้วยความเหนื่อยยาก ครอบคลุมทั่วประเทศพบปัญหาขาดความอบอุ่น เนื่องจากไม่มีเวลาให้กับครอบครัว บางครอบครัวต้องแตกแยก การเข้าเวรรักษาการณ์อย่างต่อเนื่องกัน นอกจากจะเกิดขึ้นในวันเวลาราชการและวันหยุด ราชการปกติแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อวันหยุดราชการกรณีวันหยุดนักขัตฤกษ์ในวันสำคัญของชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ เช่น กรณีวันหยุดวันขึ้นปีใหม่ และวันหยุดสงกรานต์ ซึ่งมีวันหยุด 3 - 5 วัน แต่เจ้าหน้าที่เรือนจำ/ทัณฑสถานจะได้หยุดพักเพียง 1 วันเท่านั้น เนื่องจากวันหยุดที่เหลือต้องสับเปลี่ยนหมุนเวียนกันเข้าเวรรักษาการณ์ภายในเรือนจำ ส่วนวันหยุดนักขัตฤกษ์อื่นๆ ซึ่งมีวันหยุดเพียง 1 วัน เจ้าหน้าที่เรือนจำ/ทัณฑสถานจะไม่ได้หยุดเหมือนกับเจ้าหน้าที่ของส่วนราชการอื่น เพราะต้องไปปฏิบัติหน้าที่เวรรักษาการณ์ภายในเรือนจำ นอกจากนี้ การปฏิบัติหน้าที่เวรรักษาการณ์อย่างต่อเนื่องเกินไป ก่อให้เกิดปัญหาการโอนย้ายไปยังเรือนจำ/ทัณฑสถานอื่นๆ ซึ่งการย้ายของข้าราชการที่ถือว่าเป็นอัตรากำลังสำคัญในการควบคุม ดูแล ผู้ต้องขัง

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นข้าราชการกรมราชทัณฑ์ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ทางเรือนจำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งมีหน้าที่ในการควบคุมผู้ต้องขังโดยตรง จึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่กรมราชทัณฑ์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาว่าเป็นอย่างไร ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปเป็นประโยชน์ต่อกรมราชทัณฑ์ในการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานของข้าราชการกรมราชทัณฑ์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการกรมราชทัณฑ์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2. เพื่อเปรียบเทียบขวัญและกำลังใจการปฏิบัติงานของข้าราชการกรมราชทัณฑ์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

คำถามการวิจัย

1. ข้าราชการกรมราชทัณฑ์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยามีขวัญและกำลังใจการปฏิบัติงานอย่างไร
2. ข้าราชการกรมราชทัณฑ์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีขวัญและกำลังใจการปฏิบัติงานแตกต่างกันหรือไม่

ขอบเขตของการวิจัย

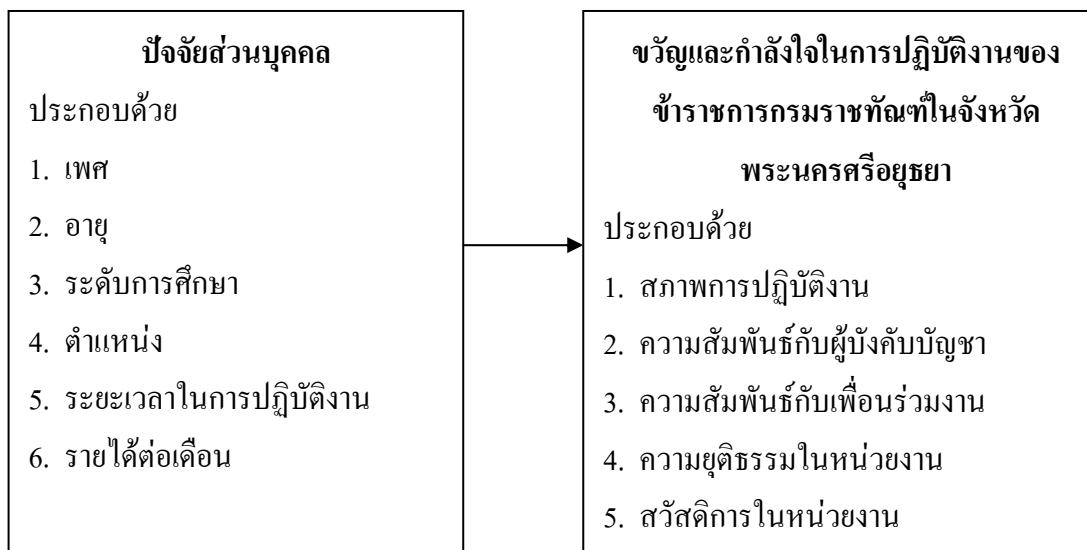
1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาขวัญและกำลังใจแบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ สภาพการปฏิบัติงาน ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ความยุติธรรมในหน่วยงาน และสวัสดิการในหน่วยงานของข้าราชการกรมราชทัณฑ์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. ขอบเขตด้านพื้นที่ ศึกษาเฉพาะในพื้นที่เรือนจำ/ทัณฑสถานในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ เรือนจำกลางพระนครศรีอยุธยา เรือนจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทัณฑสถานบำบัดพระนครศรีอยุธยา และทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา
3. ขอบเขตด้านระยะเวลา ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยตั้งแต่เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2556 ถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2556

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาเฉพาะขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการกรมราชทัณฑ์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยอาศัยแนวคิดของ เดวิส (Davis) (อ้างถึงใน ชนหวรรณ ชื่นกลิ่นรูป, 2545, หน้า 11) ที่ได้กล่าวว่าขวัญในการปฏิบัติงานของบุคคลจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่างๆ หลายประการ คือ ลักษณะท่าทีและบทบาทของผู้นำหรือหัวหน้างานที่มีต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน ความพึงพอใจในหน้าที่การงานที่ปฏิบัติอยู่ ความพึงพอใจต่อวัตถุประสงค์หลักและนโยบายดำเนินงานขององค์กร พนักงาน เจ้าหน้าที่และผู้ร่วมงาน ตลอดจนการจัดองค์กรและรายงานที่มีประสิทธิภาพ การให้บำเหน็จรางวัล การเลื่อนขั้น การเลื่อนตำแหน่งแก่ผู้ปฏิบัติงานดี สภาพของการทำงาน เช่น แสงสว่าง การถ่ายเทอากาศ เครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน และสุขภาพของผู้ปฏิบัติงาน โดยผู้วิจัยได้นำแนวคิดดังกล่าวมาประยุกต์ในการกำหนดกรอบการวิจัย ดังแสดงในภาพประกอบ 1

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ข้าราชการกรมราชทัณฑ์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา หมายถึง ข้าราชการประเภททั่วไป ตั้งแต่ตำแหน่งระดับชำนาญงานลงมาและประเภทวิชาการตั้งแต่ระดับชำนาญการลงมา ที่ปฏิบัติหน้าที่ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 4 แห่ง ประกอบด้วย เรือนจำกลางพระนครศรีอยุธยา เรือนจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทัณฑสถานบำบัดพิเศษพระนครศรีอยุธยา ทัณฑสถานวิหหนุ่มพระนครศรีอยุธยา

เรือนจำกลางพระนครศรีอยุธยา หมายถึง สถานที่ควบคุมและแก้ไขนักโทษเด็ดขาดที่มีกำหนดโทษ 15 - 30 ปี

เรือนจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา หมายถึง สถานที่ควบคุมและแก้ไขผู้กระทำผิดที่กระทำผิดกฎหมายอาญาที่อยู่ระหว่างพิจารณาคดีและผู้ต้องขังที่มีกำหนดโทษไม่เกิน 15 ปี

ทัณฑสถานวิหหนุ่มพระนครศรีอยุธยา หมายถึง สถานที่ควบคุมและแก้ไขผู้กระทำผิดที่กระทำผิดกฎหมายอาญาที่มีอายุระหว่าง 18 – 25 ปี

ทัณฑสถานบำบัดพิเศษพระนครศรีอยุธยา หมายถึง สถานที่ควบคุมและแก้ไขผู้กระทำผิดที่กระทำผิดพระราชบัญญัติยาเสพติดที่อยู่ระหว่างพิจารณาคดีและมีกำหนดโทษไม่เกิน 15 ปี

ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน หมายถึง สภาพทางจิตใจของผู้ปฏิบัติงาน เช่น ความรู้สึกนึกคิดที่ได้รับอิทธิพล แรงกดดัน หรือสิ่งเร้าจากปัจจัยหรือสภาพแวดล้อมในหน่วยงานที่อยู่รอบตัวและจะมีปฏิกิริยาโต้กลับ คือ พฤติกรรมในการทำงาน ซึ่งมีผลโดยตรงต่อผลงานของบุคคลนั้น ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ 5 ด้าน ได้แก่ สภาพการปฏิบัติงาน ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ความยุติธรรมในหน่วยงาน และสวัสดิการในหน่วยงาน

สภาพการปฏิบัติงาน หมายถึง สภาพงานประจำที่ทำอยู่ ปริมาณงาน การจัดแบ่งงาน สิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน สภาพแวดล้อม นอกจากนี้ยังรวมถึงการติดต่อสื่อสาร และข้อมูลต่างๆ ภายในหน่วยงานของข้าราชการกรมราชทัณฑ์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา หมายถึง การได้รับการดูแลเอาใจใส่จากผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ได้แก่ การยอมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ การให้ความไว้วางใจ การปกครองโดยใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ รวมทั้งการให้เกียรติและเปิดโอกาสให้ผู้บังคับบัญชาได้ทำงานอย่างเต็มความสามารถของข้าราชการกรมราชทัณฑ์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน หมายถึง การได้รับความเป็นมิตรและความช่วยเหลือเกื้อกูลกันจากสมาชิกที่ทำงานร่วมกัน การมีโอกาสนพบปะสังสรรค์กับเพื่อนร่วมงาน เมื่อมีโอกาสนอเวลารวมทั้งเป็นที่รักใคร่และได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงานของข้าราชการกรมราชทัณฑ์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ความยุติธรรมในหน่วยงาน หมายถึง การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ ความถูกต้อง และความเป็นธรรมในหน่วยงาน ซึ่งรวมถึงการพิจารณาความดี ความชอบในองค์การของข้าราชการกรมราชทัณฑ์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สวัสดิการในหน่วยงาน หมายถึง สิ่งที่เรื้อนจำ/ทัศนสถานในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาให้กับข้าราชการตามกฎหมาย และนอกเหนือกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่กำหนดไว้ เช่น การจัดอาหารมื้อกลางวัน/มื้อเย็น การติดตั้งเครื่องปรับอากาศในห้องพักแหว การแจกเครื่องอุปโภค-บริโภค และการจัดเตรียมกระบอง ไฟฉาย วิทยุสื่อสาร ให้กับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่เวรยาม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบระดับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการกรมราชทัณฑ์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. ทำให้ทราบระดับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการกรมราชทัณฑ์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่มีลักษณะปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน

3. ทำให้ทราบแนวทางในการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการ กรมราชทัณฑ์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา